

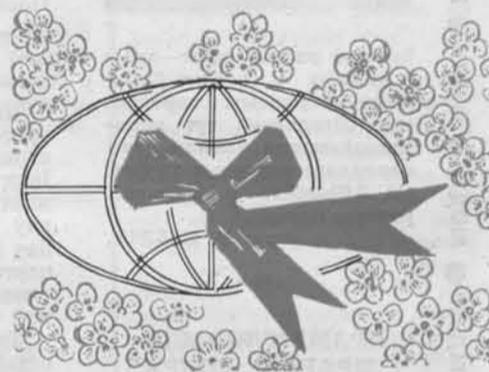
Голас Радзімы

№ 18 (1484)
5 мая 1977 г.

ГАЗЕТА БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЯХ З СУАЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ
(БЕЛАРУСКАЕ ТАВАРЫСТВА «РАДЗІМА»)

Цана 2 кап.
Год выдання 22-і

НЯХАЙ ЖЫВЕ ПЕРШАЕ МАЯ!

Працоўныя горада-героя Мінска на святочнай першамайскай дэманстрацыі.

СВЯТА ВЯСНЫ І ПРАЦЫ

Мы прывыклі ўжо да таго, што Першмай стаў сусветным святам. У гэты дзень разам з намі, людзьмі Краіны Саветаў, выходзяць на дэманстрацыі і мітынгі працоўныя ўсіх кантынентаў. Над згуртаванымі калонамі працоўнага люду нашай планеты лунаюць сцягі рабочага братэрства. У руках у дэманстрантаў кветкі — сімвалы гэтага свята вясны і працы.

Сёння Першмай забаронены толькі ў некаторых краінах,

дзе ўладу трымаюць дыктатарскія рэжымы. А зусім жа нядаўна ў буржуазных «дэмакратычных» дзяржавах удзельніцаў першамайскіх дэманстрацый праследавалі, арыштоўвалі, кідалі ў турмы.

З таго часу, як у 1889 годзе першы ўстаноўчы кангрэс II Інтэрнацыянала прыняў рашэнне штогод адзначаць 1 Мая як дзень барацьбы за надзённыя правы працоўных, кожнае новае свята становілася ўсё больш шырокім па свайму размаху,

і кожны год уносіў у яго змест нешта новае, што адлюстроўвала карціну сацыяльнага прагрэсу на нашай зямлі.

Асабліва выдзяляецца 1 Мая 1918 года — першае свята, якое адзначалася пасля нараджэння першай у свеце сацыялістычнай дзяржавы — Саветскай рэспублікі.

І вось ужо мы адсвяткавалі шасцідзесяты Першмай нашай Радзімы. Па традыцыі ён адзначаўся як Дзень міжнарод- [Заканчэнне на 2—3-й стар.]

ШЛЯХ, РОУНЫ СТАГОДДЗЯМ

Кожны год на карце Радзімы з'яўляюцца назвы новых гарадоў. За 60 год іх узнікла больш як 1 150, прычым значная частка — на голым месцы, дзе не было ніякіх паселішчаў. Гэтыя гарады з дня свайго ўзнікнення развіваюцца па плану, у іх ствараюцца сучасныя прадпрыемствы, кварталы добраўпарадкаваных дамоў, тэатры, палаты культуры. У іх, як і ўсюды ў нашай краіне, праяўляюцца ва ўсёй разнастайнасці грамадскія адносіны, народжаныя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыяй, зацверджаныя ў ходзе багудовы развітога сацыялізму.

Дзевятнаццаць год назад газета «Правда» расказвала аб урачыстай закладцы горада на Палесці — Салігорска. Сёння імя Салігорска шырока вядома. Тут здабываюцца і вырабляюцца мільёны тон «солі ўрадлівасці» — калійных угнаенняў. Стварэнне прамысловага горада — не адзіны вынік мінулых двух дзесяцігоддзяў. Салігорск — сын сацыялістычнага веку — з'явіўся своеасаблівым паскаральнікам развіцця сумежных раёнаў. Аб усім гэтым расказала нядаўна газета «Правда», якая прысвяціла маладому беларускаму гораду цэлы нумар.

...З грукатам, усёй свайай шматтоннай масай камбайн навалваецца на сільвінітавы пласт. Калійная руда запаўняе бункер машыны. Падкочваецца самаходны вагон, стыхуецца з ёй, прымае дакладна адмераную дозу сільвініта, адвозіць у галоўную галерэю і сыпае груз на ленту транспартнага канвеера. А камбайн ідзе далей. Замацаванае на яго корпусе сядзенне машыніста даўно пакрылася тоўстым пластом саянай пудры: у забой нікога няма. Націскаючы на кнопкі пераноснага пульту, машыніст кіруе горнапраходчым комплексам — камбайнам і самаходным вагонам за дзевяць метраў, з галоўнай галерэі.

У робата-забойчыка ёсць старэйшыя браты. У шахтах «працую» 40 паўаўтаматычных горнапраходчых комплексаў. Кожным з іх замест трох кіруе адзін чалавек, які значную частку змены праводзіць не ў забой, а ў галоўнай галерэі.

Далей, як растлумачыў начальнік службы аўтаматызацыі горнапраходчых комплексаў аб'яднання «Беларуськалій», кандыдат тэхнічных навук Віктар Шчарбіна, будзе так: камбайнер навучыцца камандаваць двума-трыма машынамі, затым поўнасьцю аўтаматызуе здабычу руды на ўчастку і, нарэшце, у дэлай шахце. На паверхні з'явіцца пульт кіравання ўсімі горнапраходчымі комплексамі рудніка. Пад зямлю людзі будуць спускацца толькі для падрыхтоўчых работ...

...Сільвініт — соль зямлі. Яго яшчэ называюць сонечным каменем, таму што, трапіўшы ў глебу, быццам жыватворнае сонца, налівае зерне сілай. Цудоўны камень доўга яшчэ ляжаў бы ў нетрах беларускай зямлі, калі б на гэтай зямлі, ва ўсёй нашай краіне не зацвердзіўся сацыялістычны лад, які ўзняў да творчасці мільёны людзей — першаадкрывальнікаў, першапраходцаў, першабудульнікоў. Яны — сапраўдныя соль зямлі, яе паўнапраўныя гаспадары. Збываюцца прарокія словы Уладзіміра Ільіча Леніна, які прадказваў, што правіла «ўсе за аднаго і адзін за ўсіх» увойдзе ў прывычку, у паўсядзённы ўжытак савецкіх людзей; іх жыццёвай патрэбай паступова і няўхільна становіцца камуністычныя адносіны да працы.

Так працуюць у Салігорску.

А як жывуць беларускія гарнякі?

Салігорску ў жніўні 1978 года споўніцца дваццаць год. Ён вырас імкліва і хутка ўзможнеў. «Малоды горад... узор сучаснага горадабудуўніцтва, — нядаўна пісала аб ім газета пабраціма Салігорска бельгійскага горада Ля-Лув'ер. — Шырокія вуліцы, прасторныя кватэры, дамы, якія мяжуюць з цудоўнымі, маляўнічымі куткамі прыроды, характэрнымі для гэтай гасцінай рэспублікі Савецкага Саюза».

Горад з насельніцтвам амаль 60 тысяч чалавек працягвае забудовацца і развівацца, узнікае нямаля праблем, ёсць свае цяжкасці і клопаты. Як іх пераадолець, як стварыць людзям найбольш спрыяльныя ўмовы працы, быту, адпачынку, зрабіць духоўнае жыццё чалавека багатым — над усім гэтым пастаянна думаюць партыйныя органы, грамадскія арганізацыі, народныя абраннікі — дэпутаты гарадскога Савета.

Сацыяльны састаў Савета наглядна раскрывае яго сапраўды народны характар. Са 148 дэпутатаў — 90 рабочых, 58 — кіраўнікоў прадпрыемстваў, інжынераў, урачоў, настаў-

год не менш як 500 тон качынага мяса.

Працягваецца будаўніцтва другой чаргі. Па плану яна павінна ўступіць у строй у другім квартале гэтага года.

Тут, акрамя вытворчага корпусу, размесціцца сталовая і два жылыя дамы на 18 кватэр кожны.

АПЯРЭДЖВАЮЧЫ

ПАЯЗДЫ

Па аўтастрадзе Масква — Мінск прайшлі першыя скарасныя аўтафургоны «Масяўтатранса». У іх — часопісы, якія выпускае выдавецтва «Правда».

Мінск стаў дваццатым горадам краіны, куды ў аўтафургонах дастаўляюцца цяпер падпісчыкам часопісы «Коммунист», «Агитатор», «Огонек», «Работница», «Крестьянка» і іншыя. Раней для гэтага выкарыстоўваліся чыгуначныя вагоны. Пры новым спосабе перавозак — без шматлікіх «перавалаў» ад друкарні да паштамтаў — падпісчыкі атрымліваюць часопісы на многа хутчэй.

АДПАЧЫВАЮЦЬ

КАЛГАСНІКІ

Грашовыя даходы калгаса імя Варанецкага Берастовіцкага раёна за мінулы год склалі каля 4 мільёнаў рублёў. Толькі ў фонд сацыяльнага страхавання адлічана звыш 100 тысяч рублёў.

З гэтага фонду выплачваюцца пенсіі, аказваецца дапамога па часовай непрацаздольнасці, арганізуюцца ўтрыманне дзяцей у піянерскіх лагерах, адпачынак калгаснікаў. З восені мінулага года амаль кожны другі з іх пабываў у водпуску. Так, шафёр С. Ялдаккі лячыўся ў санаторыі на Рыжскім узмор'і, механік М. Карпуць — у Еўпаторыі. Як і іншыя перадавікі калгаснай вытворчасці, яны адпачывалі за сродкі гаспадаркі.

ЗАЛАТЫ МЕДАЛЬ ЛЕЙПЦЫГА

Прадукцыя Брэсцкага электрамеханічнага завода імя XXV з'езда КПСС атрымала шырокае прызнанне. Камісія па прадстаўленню ўзнагарод Лейпцыгскага міжнароднага кірмашу паведаміла, што за высокія навукова-тэхнічныя дасягненні, выдатную якасць вырабаў на веснавым кірмашу 1977 года ў Лейпцыгу завод адзначаны дыпломам. Залатога медала ўдасцоена перфакартчая канструкцыя ўводу інфармацыі ЕС-6019.

Сёлета завод прыме ўдзел яшчэ ў трох міжнародных кірмашах, якія адбудуцца ў Будапешце, Познані, Плёўдзіве.

ТРЭЦЯЯ ЧАРГА ГАЗАВАЙ РАКІ

Пачаліся работы на трэцяй чаргі магістральнага газавода Івацэвічы — Даліна. Даўжыня яе — 520 кіламетраў. Яна праляжа побач з ужо дзеючай другой чаргой транспартнай сістэмы і будзе аналагічнай па магутнасці.

Траса пройдзе праз дзесяткі рэчак, каналаў, балот. Спецыялісты ўлічылі цяжкасці, якія сустрэліся на будаўніцтве другой чаргі.

Трэцяя «нітка» будзе пабудавана ў больш сціслы тэрмін. Сёлета намечана пракласці звыш 70 кіламетраў, а ў 1978 годзе будаўніцтва газавода будзе поўнасьцю закончана. Па ім мільярды кубаметраў блакітнага паліва з Запар'я паступяць у гарады і вёскі Беларусі і Украіны.

БУИНАЯ ФЕРМА

У вёсцы Палонка Баранавіцкага раёна ўзводзіцца буйная качаферма, кошт якой перавысіць 5 мільёнаў рублёў. Першая чарга здадзена ў эксплуатацыю. Цяпер птушкафабрыка «Палонка» зможа выпускаць у

Брэсцкі рачны порт — адзін з лепшых у Верхне-Дняпроўскім рачным парадстве. Штодзённа тут перапрацоўваюцца тысячы тон народнагаспадарчых грузаў. НА ЗДЫМКУ: у Брэсцкім рачным порце.
Фота Э. КАБЯКА.

ПРАМЫСЛОВАСЦЬ ПРАЦУЕ ДОБРА

Работнікі прамысловай рэспублікі датэрмінова, 28 красавіка, выканалі план чатырох месяцаў на рэалізацыі прадукцыі і вытворчасці большасці важнейшых вырабаў.

Аб'ём прамысловай вытворчасці ў параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года ўзрос больш чым на 8 працэнтаў.

Да канца месяца будзе выпушчана звыш плана значная колькасць трактароў, металарэзных станкоў, запасных частак да аўтамабіляў, мінеральных угнаенняў, паперы, кардону, тэлевізараў і радыёпрыёмнікаў, халадзільнікаў, трыкатажных вырабаў і многіх іншых відаў прадукцыі.

Новы універсам «Серабранка» адкрыўся нядаўна ў хуткарастучым раёне сталіцы з такой жа назвай. Плошча яго гандлёвай залы — 1 200 квадратных метраў.

СВЯТА

ВЯСНЫ І ПРАЦЫ

[Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.]

най салідарнасці працоўных усяго свету і прайшоў пад бесмяротным лозунгам, які Карл Маркс абвясціў больш як сто гадоў назад: «Пралетары ўсіх краін, яднайцеся!»

У СВЯТОЧНЫМ убранні сустрэла Першамай наша рэспубліка. З добрым настроем, з гордасцю за грандыёзныя здзяйсненні савецкага народа, які паспяхова ажыццяўляе гістарычныя ра-

шэнні XXV з'езда КПСС, сацыяльна-эканамічную праграму дзесятай пяцігодкі, выйшлі працоўныя Беларусі на першамайскую дэманстрацыю. Ім ёсць чаму радавацца! Працаўнікі прамысловай рэспублікі выканалі датэрмінова план першага квартала юбілейнага года. Звыш задання рэалізавана прадукцыя на 12,4 мільёна рублёў. Толькі тавараў народнага спажывання выпушчана звыш плана на 6,6 мільёна рублёў. Цяпер за няпоўныя чатыры дні прамысловай Беларусі вы-

пускаецца столькі ж прадукцыі, колькі ў дарэвалюцыйны час за цэлы год.

Гэтыя поспехі — вынік сумеснай працы шматнацыянальнага савецкага народа. Бо матэрыялы і камплектуючыя вырабы для беларускіх трактароў і станкоў, для жодзінскіх БелАЗаў і мінскага радыёзавода, для іншых прадпрыемстваў Беларусі пастаўляюць сотні заводаў і фабрык з розных савецкіх рэспублік. Гэта прыклад моцнай дружбы і супрацоўніцтва, адзінства і агульнасці мэт нашай шматнацыянальнай Радзімы.

Шырокія і разнастайныя міжнародныя сувязі нашай рэспублікі. Аб іх гавораць не толькі першамайскія плакаты, лозунгі, але і ўпэўнены наступ сяброў, якія ідуць разам з намі ў святочных калонах. Асабліва цесныя вузы сяброўства звязваюць Беларусь з дзяржавамі

сацыялістычнай сроджынасці. На многіх прадпрыемствах рэспублікі ўстаноўлена абсталяванне, зробленае рукамі рабочых ГДР і Польшчы. На дарогах Беларусі вы сустрэнеце венгерскія аўтобусы, у магазінах прадаюцца тавары з Балгарыі, ЧССР, Румыніі. Па многіх адрасах у братнія краіны адпраўляюцца вырабы электронікі, радыётэхнікі, станкабудавання і многіх іншых галін беларускай прамысловай.

«Мы — міжнароднікі, інтэрнацыяналісты, «Наш сцяг — інтэрнацыяналізм», — напісана на транспарантах святочнай дэманстрацыі. Так, мы ніколі не аддзялялі лёс нашай Радзімы ад лёсаў іншых краін.

Мы памятаем і цэнні баявы лозунг рабочых Еўропы: «Рукі прэч ад Савецкай Расіі!» З такой жа рашучасцю савецкія людзі асуджаюць спробы імперыялістаў у наш час заняволіць

іншыя народы. Успомніце каласальную дапамогу, якую аказалі Савецкі Саюз В'етнаму ў яго барацьбе за незалежнасць. Або іншы прыклад — Ангола. Калі гэту маладую афрыканскую рэспубліку атакавалі рэсісты і імперыялісты, ангольскаму народу на дапамогу прыйшлі браты па класу з Савецкага Саюза, Кубы і іншых сацыялістычных дзяржаў. І агрэсары былі разбіты.

Салідарнасць працоўных усіх краін... Што можа быць мацней за гэту сілу? Гэта яна стрымлівае імперыялістаў, стаіць на шляху гонкі ўзбраенняў. І ці не гэтай салідарнасці абавязаны мы, што ўжо трыццаць два гады наша Радзіма, наша савецкая зямля не ведае вайны?

САВЕЦКІЯ людзі высока цэняць заслугі тых, хто самааддана адстойвае і мацуе вышэйшую справу

нікаў. Мужчыні—76, жанчыні—72, камуністаў—65, беспартыйных—83. Гэта людзі розных нацыянальнасцей, якія прадстаўляюць усе слаі гараджан. Яны добра ведаюць патрэбы насельніцтва.

У сваіх артыкулах, прысвечаных Салігорску, «Правда» шмат месца ўдзяляе расказам аб лёсе жыхароў юнага палескага горада. Прадастаўлена слова і самі салігорцам. Вось што гаворыць, напрыклад, будаўнік Мікалай Касміцкі: «У маёй працоўнай кніжцы адзін запіс: упраўленне механізацыі будтрэста № 3. Тут жа працуюць бацька, вэтэран працы і вайны, і чатыры маіх браты. Я завочна заканчваю Мінскі політэхнічны інстытут, студэнтам стаў таксама мой брат Уладзімір. Малодшы, Аляксандр, працуе і вучыцца ў вясёльнай школе.

Слова «вучоба» вельмі папулярнае ў нашым калектыве, ды і наогул у горадзе, дзе ёсць горны тэхнікум, два прафесійна-тэхнічныя вучылішчы, дзе шмат студэнтаў-завочнікаў мінскіх, маскоўскіх, ленінградскіх інстытутаў. Для паспяховай вучобы ствараюцца ўсе ўмовы.

І яшчэ характэрная рыса салігорцаў—цяга да культуры. Сам я з жонкай рэгулярна наведваю тэатральныя серады ў Палацы культуры. У такіх вечары велізарная зала перапоўнена. На гэтых серадах нам удалося паглядзець усе спектаклі рускага драматычнага тэатра імя Горкага з Мінска.

...Так, імклівы тэмп развіцця горада садзейнічае духоўнаму росту людзей, фарміраванню мастацка адораных натур. Сталі патама рабочы Федар Гурыновіч, інжынер Іван Раманенка, настаўнік Анатоль Крывіцкі, творчасць якіх жывіцца разнастайнасцю і прыгажосцю жыцця, працы землякоў. Гэта ж на тэхніла і маладога скульптара Генадзя Буралкіна. Ён некалькі год працаваў слесарам у шахце. Потым паступіў на аддзяленне скульптуры Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута.

Генадзь прывозіў у Салігорск першыя эскізы і фрагменты манументальнай скульптуры, якая ўслаўляе беларускага шахцёра, аддаючы іх на суд гараджан. Калі кампазіцыю зацвердзіў мастацкі савет інстытута, горад зноў дапамог Буралкіну. Было вырашана ўзвесці манумент сіламі грамадскасці. Хутка адбудзецца яго ўрачыстае адкрыццё...

Шырокае кола інтарэсаў жыхароў горада. І ў тым, што ім, як і ўсім савецкім людзям, даступны багатыя навука і культуры, — вялікія завабывы нашага грамадскага ладу.

Сям'я МУРЫНЫХ, якую вы бачыце на здымку фотакарэспандэнта Ю. ІВАНОВА, жыве і працуе ў калгасе імя Урыцкага, што пад Гомелем. Аляксандр Міхайлавіч — трактарыст, яго жонка Таццяна Сямёнаўна — пашталён, дачка Святлана — бібліятэкар, сын Уладзімір толькі што дэмабілізаваўся з Савецкай Арміі, а астатнія дзеці — школьнікі. Умовы працы і жыцця ў калгасе задавальняюць Мурыных. Рабочы дзень тут такі ж, як на прамысловых прадпрыемствах, аплата працы высокая, створаны добрыя ўмовы для цікавага адпачынку.

БЛАГОРОДНЫЕ ЦЕЛИ ГОРОДОВ-ПОБРАТИМОВ

К 20-ЛЕТИЮ СОЗДАНИЯ ВСЕМИРНОЙ ФЕДЕРАЦИИ ГОРОДОВ-ПОБРАТИМОВ

Нынешний год — знаменательный для городов-побратимов всего мира. 20 лет назад, в конце апреля 1957 года, во французском городке Экс-ле-Бэн была учреждена Всемирная федерация породненных городов (ВФПГ). С тех пор в последнее воскресенье апреля мировая общественность ежегодно отмечает Всемирный день породненных городов.

Ныне ВФПГ представляет собой авторитетную международную организацию, последовательно выступающую за развитие дружественных связей между городами разных стран с целью содействия взаимопониманию, сотрудничеству и укреплению мира. Федерация официально признана ЮНЕСКО — организацией ООН по вопросам образования, науки и культуры. Членами ВФПГ являются в настоящее время свыше 1200 городов из более чем 60 стран мира.

Чем конкретно занимается Федерация? Она способствует в первую очередь развитию всесторонних контактов и координации сотрудничества городских властей породненных городов. В последние годы наметилась тенденция к повышению эффективности практической работы ВФПГ, усилению ее роли как демократической международной организации, не только координирующей деятельность породненных городов, но и привлекающей их жителей к участию в совместных выступлениях за мир, разрядку, прекращение гонки вооружений,

разоружение и социальный прогресс народов.

Так, в 1974 году ВФПГ приняла ряд обращений ко всем городам — членам Федерации и их жителям по вопросам европейской безопасности и сотрудничества, о солидарности с чилийским народом и др. В июне того же года в Болонье (Италия) под эгидой ВФПГ была проведена международная конференция по организации транспорта в крупных городах. В апреле 1975 года ВФПГ выступила с обращением ко всем городам мира и их жителям в связи с 30-летием Победы над фашизмом. Представительная конференция на тему: «За широкое участие женщин в общественной жизни и городских органах власти» была организована ВФПГ в июле 1975 года в Ломе (Того). Составлявшая в декабре того же года в Кабуре (Франция) сессия исполнительного совета ВФПГ подчеркнула необходимость популяризировать положения Заключительного акта общеевропейского совещания во всех городах-побратимах, активизировать поддержку мероприятий, направленных на практическое воплощение в жизнь решений этого совещания.

Большая и важная работа была проведена в прошлом году. Федерация, неоднократно выступавшая и ранее в поддержку справедливого дела чилийского народа, выступила против разгона фашистской

хунтой демократических муниципалитетов. Совместно с французской Ассоциацией «Франция — Вьетнам» ВФПГ призвала оказать помощь вьетнамскому народу в восстановлении экономики его страны.

В международной конференции по охране Средиземного моря от загрязнения, организованной ВФПГ в октябре 1976 года в Риеке (Югославия), приняли участие более 500 представителей 80 городов — членов Федерации из 15 стран. В принятой резолюции подчеркивается, что Средиземное море должно стать важным элементом разрядки и превратиться в море мира и дружественного сотрудничества. Форум в Риеке осудил бесконтрольную эксплуатацию природных ресурсов со стороны крупных империалистических монополий. Широкою поддержкой участников конференции нашло предложение ВФПГ о создании Союза городов Средиземного моря.

— Советские люди, — заявил корреспонденту АПН ответственный секретарь Ассоциации по связям советских и зарубежных городов Андрей Соловьев, — всецело заинтересованы в максимальном расширении и углублении контактов городов Советского Союза с городами всех стран мира. В настоящее время более 140 городов СССР поддерживают дружественные отношения с 260 зарубежными городами капиталистических и развивающихся стран.

Игорь БЕЛОВ, АПН.

ПЛЁН СУБОТНИКА

У камуністычным суботніку 16 красавіка, прысвечаным 107-й гадавіне з дня нараджэння У. І. Леніна і 60-годдзю Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, у Беларусі ўдзельнічала 5 мільёнаў 178 тысяч чалавек. Абсалютная большасць працоўных (2 мільёны 994 тысячы чалавек) працавала ў сферы матэрыяльнай вытворчасці.

З агульнай колькасці ўдзельнікаў суботніка 2184 тысячы чалавек (у асноўным з ліку служачых, пенсіянераў, студэнтаў і навучэнцаў) былі заняты на добраўпарадкаванні гарадоў і вёсак.

Усяго прамысловасцю выпушчана рознай прадукцыі на суму 33,6 мільёна рублёў, што на 1,8 мільёна больш, чым за суботнік у 1976 годзе. У час суботніка прадпрыемствы рэспублікі выпусцілі 306 трактароў, 93 аўтамабілі, 135 сіласаўборачных камбайнаў, 284 машыны для жывёлагадоўлі і кармавытворчасці, 112 тысяч падшыпнікаў, 10,7 тысячы кубічных метраў зборных жалезабетонных канструкцый і дэталей, 54 тысячы тон калійных унаенняў, 16 тысяч гадзіннікаў, 1680 радыёпрыёмнікаў і радыёў, 2270 тэлевізараў, 2200 халадзільнікаў і шмат іншай прадукцыі. Звыш 270 прадпрыемстваў і будаўнічых арганізацый, 5450 цэхаў, брыгад і змен працавалі ў дзень суботніка на эканомнай сыравіне, матэрыялах, паліве і электраэнергіі. За кошт гэтага выпушчана рознай прадукцыі на суму каля 6 мільёнаў рублёў. Асабліва ўвага звярталася на правядзенне розных работ на важнейшых ударных будоўлях: цацвёртым калійным камбінаце ў Салігорску, заводзе «Гомсельмаш», другой чарзе БЕАЗа і Мазырскага нафтаперапрацоўчага завода, на Пінскім заводзе кавальска-прэсавых аўтаматычных ліній і многіх іншых аб'ектах.

Добра працавалі на суботніку работнікі сельскай гаспадаркі. Сваю галоўную ўвагу яны сканцэнтравалі на якасным правядзенні вясновай сяўбы, рабоце на жывёлагадоўчых комплексах і фермах. У дзень суботніка закончылі сяўбу ранніх збожжавых земляробы Брэсцкага, Драгічынскага, Жабінкаўскага і Лунінецкага раёнаў.

У гэты дзень у гарадах і вёсках закладзены новыя паркі і скверы, алеі. Высаджана звыш 530 тысяч дрэў, 930 тысяч кустоў і сабрана каля 20 тысяч тон металалому.

Усяго за Усеагульную камуністычны суботнік працоўнымі рэспублікі зароблена і пералічана ў цэнтралізаваны фонд дзесятай п'яцігодкі 5 мільёнаў 510 тысяч рублёў, што на 236 тысяч больш, чым было зароблена на мінулагаднім суботніку.

міру. Напярэдадні Першамай выдатным барацьбітам за мір Янашу Кадару, А. Агасціню Нета, Самору М. Машэлу, Арцэніі Бусі дэ Альендэ, Шону Макбрайду, П'еру Пуяяду, Яні Рыцасу былі прысуджаны Ленінскія прэміі «За ўмацаванне міру паміж народамі» за 1975—1976 гады.

Сваёй нястомнай дзейнасцю ў імя мірнага будучага чалавечтва, за сацыяльны прагрэс і дэмакратыю яны здабылі павягу ўсіх прагрэсіўных і сумленных людзей свету. Жыццёвы шлях новых лаўрэатаў — гэта шлях мужных барацьбітоў супроць сіл рэакцыі, за свабоду і шчасце народаў. Пытанні барацьбы за мір на зямлі, за прадухіленне новай сусветнай вайны знаходзяцца ў цэнтры ўвагі шырокай грамадскасці.

Савецкі Саюз вядзе вялікую

і напружаную работу па рэалізацыі праграмы далейшай барацьбы за мір і міжнароднае супрацоўніцтва, за свабоду і незалежнасць народаў, прынятую XXV з'ездам КПСС. «Краіна Саветаў у вачах народаў усёй зямлі па праву выступае як аплот міру і сцяганосец міру, — гаворыў Генеральны сакратар ЦК КПСС, лаўрэат міжнароднай Ленінскай прэміі «За ўмацаванне міру паміж народамі» Л. Брэжнеў. — Мы робім і будзем рабіць усё магчымае, каб адстаяць і ўмацаваць мір, пазбавіць чалавечтва ад новых знішчальных войнаў!»

Неаспрэчным фактам застаецца тое, што дзякуючы намаганням Савецкага Саюза, іншых краін сацыялістычнай сфэры неспці ўдалося дабіцца павароту ад «халоднай вайны» да разрадкі міжнароднай напружанасці, зрабіць мір больш надзейным. Адзначаючы гэтыя

поспехі, нельга разам з тым не бачыць, што ворагі міру і беспекі актывізуюцца. Таму і ў традыцыйных перадамайскіх закліках ЦК КПСС, і на транспарантах святочнай дэманстрацыі мы зноў і зноў бачым заклік нашай партыі — змагацца за палыбленне разрадкі напружанасці, за ўвасабленне яе ў канкрэтныя формы ўзаемавыдажнага супрацоўніцтва, выкрываць спробы сіл агрэсіі, рэваншызму і рэакцыі.

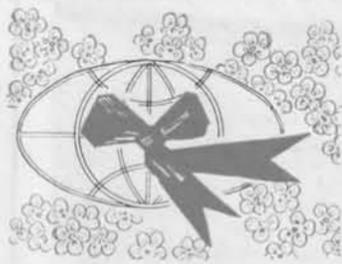
Першамай 1977 года прыйшоў на планету ў перыяд, калі барацьба народаў і перш за ўсё рабочага класа за мір, дэмакратыю і сацыялізм дабілася новых поспехаў, калі перад ёй адкрыліся новыя перспектывы. Вось чаму з такім уздымам і натхненнем адзначылі ўсе рабочыя, у тым ліку і працоўныя Беларусі, гэта свята працы, міру і салідарнасці.

На камбінаце нярудных матэрыялаў «Мікашэвічы» ўступіла ў строй дзеючых другая чарга драбльна-сартавальнага завода.

НА ЗДЫМКУ: ля пульту кіравання камбіната дзяжурны аператар Людміла МАЗУР.

пішуць землякі

Дарагія таварышы!
Ад імя праўлення, членаў і сяброў Рускага грамадскага клуба горада Сіднея віншваем савецкі народ з міжнародным святам салідарнасці працоўных усяго свету Першамаем і з Днём Перамогі над фашыскай Германіяй.

Сэрцамі патрыётаў жадаем нашай Радзіме росквіту і магутнасці для дабрабыту і шчасця народа. Няхай жыве Савецкі Саюз, які стаіць на варце міру ва ўсім свеце!

Старшыня клуба
В. РУДЭНКА,
Сакратар
М. БАЙДЗІН.

Аўстралія.

Ад усіх членаў аддзела Саюза савецкіх грамадзян горада Шарлеруа і ад нас асабіста прыміце, дарагія сябры, самыя гарачыя віншаванні з выпадку вясновых свят — 1 Мая і Дня Перамогі.

Жадаем вам, дарагія суайчыннікі, вялікага асабістага шчасця, здароўя і поспехаў у вашай гуманнай і карыснай рабоце. Нашай любімай Радзіме, мілай сэрцу Беларусі жадаем новых дасягненняў ва ўсіх галінах у сувязі з 60-годдзем Вялікага Кастрычніка!

Нізкі паклон дарагім ветэранам вайны, якія вызвалілі чалавецтва ад прыгнёту фашызму.

Сакратар аддзела ССГ г. Шарлеруа

Марыя ГАРОХ.

Бельгія.

ГЛАЗАМИ ЗАРУБЕЖНЫХ ДРУЗЕЙ

СОЦИАЛИЗМ СБЛИЖАЕТ НАРОДЫ

Невиданный прогресс СССР за 60 лет существования первого в мире социалистического государства неопровержимо доказывает, что подлинная демократия, свобода и равноправие народов возможны только в условиях социализма. К такому выводу пришел генеральный секретарь Федерации профсоюзов трудящихся Мадагаскара Разаканаива, посетивший недавно Белоруссию.

Вместе с группой африканских гостей XVI съезда советских профсоюзов мне довелось недавно побывать в Минске. Я знал, что некогда Белоруссия была окраиной царской России, а ее народ подвергался жестокой эксплуатации и угнетению. То, что мы увидели в этой республике, произвело на всех огромное впечатление и помогло понять, как в Советском Союзе, где проживают десятки разных народов и народностей, решается национальный вопрос.

Из бесед на белорусской земле мы многое узнали о жизни этой республики, о ее положении в качестве одной из 15 равноправных республик, входящих в состав великого Советского Союза. Мы убедились в том, что в СССР на практике последовательно осуществляются права и свободы, гарантированные конституцией всем народам и народностям, населяющим огромную территорию СССР. Сюда входит, разумеется, и их право на сохранение национальных особенностей, на развитие собственной национальной культуры, своего языка и письменности. Как и в других союзных республиках, в Белоруссии национальная культура развивается и процветает вместе с бурным развитием экономики, науки и всех других сфер общественной жизни.

Полная свобода народов может быть обеспечена только в условиях социализма — главный вывод, к которому мы пришли. Опыт Советского Союза доказывает это со всей неопровержимостью. В свое время основатель

Усіх супрацоўнікаў рэдакцыі і таварыства «Радзіма» віншваем з міжнародным святам працоўных і з 32-й гадавінай гістарычнай Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне.

З павагай
Станіслава і Уладзімір ЛІХОТЫ,
Францыя.

Прыміце найлепшыя жадаванні з выпадку свята працы — 1 Мая ад мяне і ад усіх членаў маёй сям'і.
Міхаіл ВЕНЧЫС,
ЗША.

З 1 Мая, дарагія землякі!

У гэтыя радасныя вясновыя дні жадаем усім вам паспяхова выканаць усе намечаныя планы, каб наша агульная Радзіма стала яшчэ больш прыгожай і магутнай. А будзе шчаслівай наша Радзіма, будзем шчаслівымі мы, хто жыве на чужыне, і ўсе людзі планеты.

Родны беларускі народ, які вынес столькі нягод у гады апошняй вайны, віншваем са святам Перамогі!

Надзея ГАЛІЕНКА,
Галандыя.

Советского государства великий Ленин говорил, что только социализм обеспечит полную демократию и, как следствие этого, полное равноправие наций вплоть до предоставления народам права на самоопределение. Кстати, это право, имеющее первостепенное значение, закреплено в Советской Конституции.

Все, что мы увидели во время поездки в Белоруссию, доказывает, что союзные республики Советского Союза являются свободными и суверенными. Нам, африканцам, это особенно близко и дорого, поскольку мы хорошо знаем положение дел с «решением национального вопроса» на Западе. Достаточно вспомнить бесправное положение Пуэрто-Рико, этого так называемого «свободного присоединившегося» к США государства, фактически являющегося колонией этой страны. Тем, кто любит разглагольствовать о «нарушении» прав и свобод в социалистических странах, следовало бы обратить свой взор на самих себя и поразмыслить, например, над тем, что происходит в Ольстере, где целый народ лишен права самостоятельно решить свою национальную проблему.

Как мы убедились на примере Белорусской Советской Социалистической Республики, народы Советской страны живут в обстановке политического и экономического равенства и единства. Братская дружба народов Страны Советов крепнет изо дня в день под руководством ленинской партии.
РАЗАКАНАИВА.

У дні вялікіх народных свят людзі нясуць кветкі да Вечнага агню.

Фота А. НИКАЛАЕВА.

Кроки Кастрычніка

ГОД 1940-Ы

Газета «Звезда» паведамляла, што 1 Мая ў Мінску ў дэманстрацыі прыняло ўдзел 150 000 чалавек. Цэнтральныя і абласныя газеты ў першамайскіх нумарах пісалі аб працоўных поспехах калектываў прамысловасці і сельскай гаспадаркі, якіх яны дасягнулі ў сацыялістычным спарніцтве ў гонар XVIII з'езда Кампартыі рэспублікі. «Прамысловасць Беларусі зрабіла новы буйны крок наперад», — адзначала «Советская Белоруссия». — Гэта бачна і па росту капіталаўкладанняў, па росту тэхнічнай культуры прадпрыемстваў, па росту нашых вытворчых кадраў... Калгасы разгарнулі барацьбу за атрыманне 100-пудоўных ураджаяў з гектара».

15—20 МАЯ праходзіў XVIII з'езд КП(б) Беларусі. 577 дэлегатаў прадстаўлялі 36 388 членаў партыі і 23 465 кандыдатаў у члены партыі. З'езд абмеркаваў справаздачныя даклады ЦК КП(б) і Рэвізійнай камісіі. У

справаздачным дакладзе ўказвалася, што партыйныя арганізацыі ў апошнія гады палепшылі кіраўніцтва народнай гаспадаркай, Саветамі, прафсаюзамі, камсамолам, умацавалі сувязь з шырокімі масамі працоўных. У выніку за першыя два гады трэцяй пяцігодкі дасягнуты значны рост прамысловай і сельскагаспадарчай вытворчасці, зароботнай платы рабочых і служачых, даходаў калгасаў і калгаснікаў.

На 1 чэрвеня 1940 года ў заходніх абласцях Беларусі мелася 575 калгасаў, якія аб'ядналі звыш 30 000 сялянскіх гаспадарак. Ім была перададзена вялікая колькасць сельскагаспадарчага інвентару, насення, жывёлы, пабудовы і г. д.

5—15 ЧЭРВЕНЯ ў Маскве праходзіла дэкада беларускага мастацтва. У ёй удзельнічала 619 чалавек. Масквічы горада сустрэлі прадстаўнікоў беларускага мастацтва і літаратуры.

Іх поспехі высока ацанілі партыя і ўрад — 172 удзельнікі дэкады ўдасціліся ордэнаў і медаляў. За поспехі ў развіцці беларускага музычнага тэатраўнага мастацтва Беларусі дзяржаўны вялікі тэатр оперы і балета і 1-ы Беларускі дзяржаўны драматычны тэатр былі ўзнагароджаны ордэнамі Леніна, Беларуска дзяржаўная філармонія — ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга.

5—7 КАСТРЫЧНІКА адбыўся XIV з'езд камсамола Беларусі. У рабоце з'езда ўпершыню ўдзельнічалі дэлегацыі заходніх абласцей рэспублікі.

З часу XIII з'езда камсамольскай арганізацыі рэспублікі вырасла на 130 967 чалавек. З'езд паставіў задачы: арганізацыйна ўмацаваць пярвочныя арганізацыі, палепшыць работу па адбору ў камсамол перадавой моладзі, асабліва ў заходніх абласцях, стварыць у кожным калгасе пярвочную камсамольскую арганізацыю.

КУПЛЯЙЦЕ АПЕЛЬСІНЫ!

ФЕЛЬЕТОН

Заходнія слухачы не могуць, на жаль, ведаць, аб чым і як вяшчаюць на рускай мове радыёстанцыі «Голас Амерыкі», «Свабода» і «Свабодная Еўропа». У адваротным выпадку яны б са здзіўленнем даведліся, як абязбедна і бескапотна жывеца ім, нягледзячы на ​​знанамічны крызіс і храничае беспрацоўе.

Увесь гэты тыдзень я слухаў «Голас Кабіры» з Бушынгтона і даведаўся пра шмат новых і дзіўных рэчэй.

— Раскажы, аб чым жа ты даведаўся, — папрасіла жонка.

— Ну, па-першае, — сказаў я, — у іх усё, акрамя хлеба і бульбы, танней, чым у нас.

— А квартплата, газ, электрычнасць?

— Яны гавораць толькі аб прадуктах... І яшчэ яны паведамілі, што ў іх поўная свабода. Нават ёсць таварыства барацьбы за расавае раўнапраўе... Кожны грамадзянін мае безліч правоў і можа рабіць усё, што захоча. І нічога яму за гэта не будзе — што ён ні ўчыніў.

— Гэта праўда, — зноў пацвердзіла жонка. — Я чула, што ў іх забілі нават прэзідэнта Бенэці — нічога. Потым застрэлілі свяшчэнніка — негра Мінга, некалькіх індзейцаў і пуэртарыканцаў — і таксама нічога, усё абшлось.

— Ты утрымуеш, — сказаў я.

я.— Таму-сяму ўсё ж папала...

— Раскажы далей, — патрабавала жонка.

— Яны кажуць, што беспрацоўныя ў іх атрымліваюць такую ​​дапамогу, якая роўная іх зарплате. Беспрацоўныя гуляюць у тэніс, наведваюць парк, а грошыкі цякуць у іх кішэні.

— Ну, што яшчэ? — спытала жонка.

— Яны кажуць, што кожны год усе кабірыцы едуць адпачываць на Багамскія астравы або робяць турніз па Еўропе.

— Нават бедныя кабірыцы? — перапытала жонка.

— Справа ў тым, што ў Кабірыі няма бедных, — растлумачыў я ёй. — Беднымі ў іх лічацца сем'і, якія атрымліваюць за месяц 400 долараў. І вось гэтым «бедным» усё прадаецца за паўцаны, і яны зусім ні ў чым не маюць патрэбы, зусім вольныя ва ўсіх сваіх учынках.

У гэты час да нас зайшоў знаёмы журналіст Сорын, які доўга жыў у Кабірыі. Даведаўшыся аб тэме гутаркі, ён пацвердзіў, што свабода накладвае адбітак на ўсе бакі жыцця Кабірыі.

— Асабіста мяне, — сказаў ён, — там вызвалілі ад 90 долараў. Гэта адбылося сярод белага дня ля самага Блакітнага дома. І ні адзін паліцэйскі не звярнуў на гэта ўвагі. Праўда, яны раець інашаземцам не выходзіць вечарамі ў горад і запіраць моцна дзверы ў гасцініцы — але толькі раець. І зу-

сім нікога не прымушаюць. Да таго ж у іх свабодна прадаецца зброя: хочаш абараняцца, хочаш нападаць — шанцы грамадзян зусім роўныя.

— Растлумачце мне, нарэшце, ці сапраўды Кабірыя такі рай, як сцвярджае «Голас Кабірыі», — выкрыкнула мая жонка раздражнёна.

— Ах, як шкада, што ў Кабірыі так мала людзей ведаюць рускую мову, — сказаў журналіст Сорын.

— А што было б, калі б яны ведалі рускую мову? — спыталі мы з жонкай.

— Ах, як шкада, што ў Кабірыі не могуць паслухаць, пра што і як вяшчае на рускай мове «Голас Кабірыі», — зноў сказаў Сорын. — Калі б пра гэтыя Багамы пачулі кабірыцы, якім так цудоўна і добра жывеца...

— А што адбылося б у гэтым выпадку?

— Яны ўсе, мусіць, кінуліся б купляць апельсіны.

— Чаму апельсіны? — здзівіліся мы з жонкай.

— Таму што апельсіны сапраўды каштуюць у Кабірыі вельмі тана, — растлумачыў Сорын. — На 1 доллар можна купіць цэлых 20 апельсінаў і ўволю закідаць імі карэспандэнтаў, дыктараў і рэдактараў «Голасу Кабірыі». Трэба ж усё такі ведаць меру...

Гаўрыіл ПЕТРАСЯН.

ПАЎ АПОШНІ БАСТЫЁН...

РЭПАРТАЖ З ЦЭНТРАЛЬНАГА МУЗЕЯ РЭВАЛЮЦЫІ

Краіна Саветаў рыхтуецца да свайго юбілею. У лістападзе яна адзначыць 60-ю гадавіну Вялікага Кастрычніка, які паклаў пачатак існаванню Савецкай дзяржавы. У Маскве, у Цэнтральным музеі рэвалюцыі СССР сабраны гісторыка-рэвалюцыйныя матэрыялы, што адлюстроўваюць асноўныя этапы барацьбы працоўных Расіі з канца XIX стагоддзя, расказваюць аб перамозе Кастрычніцкай рэвалюцыі, поспехах у мірным будаўніцтве нашага народа. За 50 год існавання музея яго наведала каля 40 мільёнаў чалавек. І асабліва многа экскурсантаў у ім цяпер. Сюды прыходзяць школьнікі і ветэраны, масківцы і групы турыстаў з Ленінграда, Мінска, Архангельска, Сярэдняй Азіі і Далёкага Усходу. Тут бываюць госці з усіх кантынентаў — кіраўнікі камуністычных, рабочых партый, якія вывучаюць вопыт рэвалюцыйнай барацьбы нашага народа, проста цікаўныя, зарубежныя журналісты, якія ў сваіх газетах і часопісах расказваюць аб найвялікшай у свеце рэвалюцыі.

Глер Окабэ прадстаўляе друкаваны орган ЦК Кангалезскай партыі працы. Прышоў у музей з перакладчыкам. Уважліва слухае яго тлумачэнні, павольна пераходзіць ад экспаната да экспаната. Імкнецца асэнсаваць убачанае, каб роздум, перажытае ім, аўтарам, усхвалявала і чытачоў.

Група зарубешных гасцей, праслухаўшы лекцыю, затрымалася ў зале, дзе пад шклом захоўваецца экзэмпляр аднаго з першых дэкрэтаў Савецкай улады — Дэкрэта аб міры.

— Так, гэтак дакументу няма цаны, — казалі яны ўзрушана.

Прынцыпы, абвешчаныя ў Дэкрэце аб міры, ляжаць у аснове ўсёй міралюбівай знешняй палітыкі нашага ўрада. У «Закліках ЦК КПСС да 1 Мая 1977 года» зноў на ўвесь свет прагучалі словы: «Няхай жыве ленынская знешняя палітыка Савецкага Саюза — палітыка міру і дружбы народаў, уз'яднання ўсіх сіл, якія змагаюцца супраць імперыялізму, рэакцыі і вайны!» Мы заклікаем народы свету змагацца за палітычнае разрадка і міжнароднай напружанасці, за ўвабленне яе ў канкрэтныя формы ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва паміж дзяржавамі з розным сацыяльным ладам, мы заклікаем да раззбраення!

Але экспазіцыя музея адкрываецца экспанатамі і дакументамі, што расказваюць аб падзеях, ад якіх было яшчэ далёка да ленынскага Дэкрэта.

...Карціны непрыгляднага слянскага быту — у Тамбоўскай губерні і ў Беларусі, на Украіне і ў Латгаліі. Прымітыўныя прылады працы — касы, серп, саха. Беднасць і голад даводзілі людзей да адчаю.

...Ручныя кайданы. Кайданы палітычных зняволеных царскай Расіі. Ключы ад камер Аляксеўскага равеліна Петрапаўлаўскай крэпасці. Ненакорныя павінны маўчаць!

Але ўжо нараджалася сіла, здольная кіраваць стыхічным рухам прыгнечаных. Ёю была заснаваная У. І. Леніным рэвалюцыйная партыя рабочага класа. На фатаграфіі — невялікі аднапавярховы домік у Мінску. Тут у 1898 годзе праходзіў Першы з'езд РСДРП. Ён прыняў рашэнне аб стварэнні партыі, абраў Цэнтральны Камітэт.

У 1905—1907 гадах адбылася першая руская рэвалюцыя. Яна пачалася крывавамі падзеямі ў Пецярбургу. Мірную дэманстрацыю працоўных падрыхтавалі пісальні мастацтва. І таму ў карціне жывапісца У. Макоўскага «9 студзеня 1905 года» ўсё дакументальна, як на фатаграфіі. Яшчэ не адчуваючы небяспекі, працягвае спакойна размаўляць з малым маці, а немалыя рабочы ўжо захістаўся з куляй у грудзях. Падаюць людзі, лецца кроў. У той дзень у горадзе было забіта царом больш як 1000 чалавек...

Рэвалюцыя пацярпела паражэнне. І зноў пачынаюцца арышты, катаванні, ссылікі палітычных зняволеных. Экскурсавод звяртае ўвагу наведвальнікаў на непрыкметны, амаль са сцёртымі літарамі лісток паперы. Гэта рахунак за пакарэнне смерцю дваіх вязняў. Фурманка — 2 рублі. дзве вяроўкі — 1 рубель 10 кopeек, два калыцы — 60 кopeек, два мяхі — 2 рублі. Усяго 5 рублёў 70 кopeек. Хуткі і дзяшовы спосаб пазбавіцца тых, хто парушаў парадак.

У 1910 годзе зноў пачынаецца ажыццеленне рабочага руху, якое перарастае ў новы рэвалюцыйны ўздым. Цэнтральнае месца ў адным з залаў займае макет пакоя, дзе ў 1912 годзе адбылася Пражская канферэнцыя, на якой большавікі поўнасьцю адмежаваліся ад апаратунастаў. Гэты макет прыслалі чэшскія сябры.

Ва ўмацаванні партыі, расшырэнні яе сувязі з масамі вялікую ролю адыгрывала газета «Правда», легальны орган партыі. Але легальнай яна была толькі на словах. На стэндзе — «Сінодзік» (памінальнік) «Правды», пералік нумароў, што не выйшлі, былі арыштаваны або аштрафаваны ўладамі. Штрафы плацілі пятакамі і грывенікамі, ахвяраванымі рабочымі.

Першая сусветная вайна адабрала мільёны жыццяў, прынесла страшэннае гора на землі ваюючых краін. Першыя кінахранікеры-дакументалісты адлюстроўваюць у сваіх работах гэтыя трагічныя падзеі. Большавікі рашуча выступілі супраць вайны. Яны засталіся вернымі пралетарскаму інтэрнацыяналізму, заклікалі рабочых да барацьбы за ператварэнне вайны імперыялістычнай у грамадзянскую.

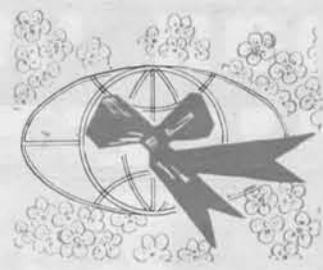
...Рассоўваюцца створкі дзярамы. Салдаты і рэвалюцыйныя матросы штурмуюць Зіміні палац. Раздаецца залп крэйсера «Аўрора». Рэвалюцыя адбылася. Паў апошні бастыён царскага самодзяржаўя і буржуазіі. Народ — гаспадар свайёй краіны.

У гэтай зале, дзе расказваецца аб канчатковай перамозе сацыялістычнай рэвалюцыі, — рэчы матросаў з «Аўроры», адзенне байцоў, партрэты членаў першага Савецкага ўрада, які ўзначальваў У. І. Ленін. Адзін з амерыканскіх часопісаў адзначаў у той час, што гэты быў самы адукаваны ўрад у гісторыі чалавецтва. Аляксандра Калантай, міністр сацыяльнага забеспячэння, была першай жанчынай-міністрам, першай жанчынай-дыпламатам на нашай планеце.

Расія, па словах Леніна, была заваявана, цяпер трэба было навучыцца ёю кіраваць.

60 год існавання Савецкай дзяржавы, яе аўтарытэт ва ўсім свеце служаць доказам таго, што народ аказаўся разумным і руплівым гаспадаром.

Л. БАБАК

Канстанцыя БУЙЛО

ДЗЕНЬ ЗАЎТРАШНІ

Дзень заўтрашні! Ты ідзеш у нашы хаты,
Ад нас цябе — драбніца часу дзеліць.
А мы цябе у казачныя шаты
Гарачых мар і слаўных спраў адзелі.
Прыход твой светлы даўся нам нялёгка,
Праз бой і смерць, праз намаганне ў працы
Мы йшлі к табе... Так з гор бягуць патокі,
Каб да затоні чыстае дарвацца.
О не, не з гор мы беглі — а угору,
І бралі з бою гэткай вышоты,
Што нам адкрылі зорныя прасторы...
І ў штурм на космас мы ўзняліся потым!
Вайны няма, І зможана разруха.
Мы маем ведаў і навук багацце...
Каб не таміла аб загібшых скруха,
Сказаць бы можна: мы здабылі шчасце...
Ды вельмі шмат раскідана курганаў,
Дзе спяць бацькі, сыны і браці нашы...
Ідзе наш дзень — вялікі дзень, жаданы,
Авеяны навечна славай паўшых.
Мы ведаем, што нашы дзеці, ўнукі
Наш сцяг падымуць, каб панесці далей.
Мы ім, любімым, ўсё здадзім на рукі
Усё, што ў баях бацькі заваявалі...
І прыйдзе той, што б новае ўзначаліць,
Прад сцягам нашым стане на калені.
І клятву дасць, што ўзіме шыр і далі
Жыцця, — і здасць наш сцяг наступнай змене...
І на уздыме страснага змагання,
Памножыўшы, што продкамі здабыта,
Патомкаў слава ўспыхне сонца ззяннем,
Больш светлым, чым вась тое у блакітах...

У Мінску маю...

У Беларускай таварыстве «Радзіма»

СПРАВА ГУМАННАЯ, ВЫСАКАРОДНАЯ

«Да майго прыезду сюды я думаю, што многа ведаю пра Савецкі Саюз. Веды мае былі пачэрпнуты з газет і перадач тэлебачання, а гэта ўсё, як я цяпер пераканаўся, — бессаромная прапаганда. Пасля таго, як я пабыў у Беларусі і паглядзеў на ўсё ўласнымі вачамі, маё ўяўленне аб вайшай краіне перамянілася. Дома я расказу ўсім сваім сябрам праўду аб прыгажосці вайшай краіны, аб цудоўных савецкіх людзях, і будзьце ўпэўнены — у іх будучы правільныя ўяўленні аб СССР».

Такое адкрыццё зрабіў для сябе 14-гадовае грамадзянін Канады, сын суайчынніка беларуса Ален, які летась разам з іншымі канадскімі дзецьмі адпачываў у піянерскім лагеры пад Мінскам. Прыехаў у нашу рэспубліку, нэ зямлю бацькоў, Алену, як і іншым яго аднагодкам з розных краін, дапамагло Беларускае таварыства «Радзіма».

Арганізацыя летняга адпачынку дзяцей нашых землякоў — толькі адзін бок дзейнасці Таварыства. За мінулы год, напрыклад, яно прыняло некалькі турысцкіх груп з Канады, ЗША, у складзе якіх нашы суайчыннікі зрабілі падарожжа па Савецкай краіне. Па запрашэнню Беларускага таварыства «Радзіма» рэспубліку наведвалі дэлегацыі Федэрацыі рускіх канадцаў, славянскага таварыства ў Вялікабрытаніі і іншых патрыятычных арганізацый суайчыннікаў за рубяжом.

Вялікае месца ў рабоце Таварыства займае забеспячэнне суайчыннікаў па іх просьбе мастацкай, вучэбнай, грамадска-палітычнай і даведачнай літаратурай, а іх арганізацыі — фотавыстаўкамі і хранікальна-дакументальнымі фільмамі аб Беларусі.

Гэтыя факты былі прыведзены ў дакладзе першага намесніка старшыні прэзідыума Беларускага таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом (Беларускае таварыства «Радзіма») Уладзіміра Суворова, з якім ён выступіў на пасяджэнні савета Таварыства. Пасяджэнне адбылося 22 красавіка і было прысвечана аналізу форм і метадаў работы Таварыства. На ім гадведзены вынікі работы Беларускага таварыства «Радзіма» за першы год яго дзейнасці, абмеркаваны планы на будучае.

Як у дакладзе У. Суворова, так і ў выступленнях старшыні Брэсцкага абласнога аддзялення Беларускага таварыства «Радзіма» М. Паўлюўскага, загадчыка Беларускага аддзялення Агенцтва друку Навіны А. Стука, мітрапаліта Мінскага і Беларускага Антонія, намесніка старшыні Беларускай рэспубліканскай камісіі садзейнічання Савецкаму фонду міра М. Ягорава і іншых, што прынялі ўдзел у спрэчках, падкрэслівалася гуманнасць і высакароднасць той справы, якой служыць Беларускае таварыства «Радзіма».

Дапамагчы нашым суайчыннікам і іх дзецям адкрыць для сябе праўду аб Савецкай краіне, сець у іх сэрцах зерне любві да Радзімы, якое дае моцныя парасткі патрыятызму, пачуццё гонару той зямлі, у якой карэнне твайго роду, — вось задачы, якія стаяць перад Таварыствам і якія знаходзяць глыбокае разуменне і шырокую падтрымку сярод землякоў за рубяжом.

І Беларускае таварыства «Радзіма» імкнецца як мага паўней задаволіць духоўную смагу тысяч нашых суайчыннікаў, якіх лёс раскідав па свеце, — даць больш аб'ектыўнай інфармацыі аб жыцці на Бацькаўшчыне, аб тых велізарных сацыяльна-эканамічных пераменах, што адбыліся ў нашым краі за шэсцьдзесят год Савецкай улады, аб міралюбівай знешняй палітыцы КПСС і Савецкай дзяржавы.

У пастанове, прынятай саветам, намечаны канкрэтныя шляхі, накіраваныя на ўдасканаленне работы Беларускага таварыства «Радзіма», пеглыбленне духоўных сувязей землякоў з сацыялістычнай Бацькаўшчынай.

«САЛІДАРНАСЦЬ — ГЭТА ХЛЕБ І ВАДА...»

Уладзімір АДАМУШКА,
адказны сакратар Камітэта маладзёжных арганізацый
БССР

За тыдзень да Першамай адзначае штогод сваё свята салідарнасці прагрэсіўная моладзь свету. Вядома ж, многія з юнакоў і дзяўчат пойдучы затым у першамайскіх калонах, прымуць удзел у мітынгх і маніфестацыях працоўных. Але 24 красавіка іх асабістае свята, калі яны ў поўны голас імкнуцца заявіць пра рашучасць змагацца за мір і дэмакратыю, за прагрэс чалавецтва. Парознаму прайшоў сёлета гэты дзень. Маладыя кубінцы выкарысталі яго для падрыхтоўкі да XI Сусветнага фестывалю, які адбудзецца праз год у Гаване. З лозунгамі далейшай дэмакратызацыі грамадства выступілі юнакі і дзяўчаты Іспаніі. Вестка пра салідарнасць прагрэсіўнай моладзі свету, што дайшла ў падполле да змагароў за свабоду і дэмакратыю Чылі, надала ім сілы і рашучасці.

У Савецкім Саюзе 24 красавіка ўсе маладзёжныя праграмы радыё і тэлебачання былі прысвечаны тэме салідарнасці юнакоў і дзяўчат планеты. Гучалі песні ўсяго свету. Перад мікрафонам Беларускага радыё выступалі пасланцы многіх краін, што набываюць веды ў навучальных установах нашай рэспублікі. Сваімі думкамі і ўражанымі ад сустрэч з ра-
веснікамі дзяліліся тым, хто

нядаўна пабываў у розных замежных краінах. Па ўсёй рэспубліцы прайшлі таксама мітынгі і сходы, адбыліся конкурсы палітычнай песні, выстаўка дзіцячага малюнка, вечары дружбы. Толькі на Міншчыне ў мерапрыемствах салідарнасці з народамі свету, якія змагаюцца за мір, нацыянальную незалежнасць і сацыяльны прагрэс, супраць расізму і апартаіду, прыняло ўдзел больш як 80 тысяч юнакоў і дзяўчат.

Маладыя беларусы актыўна ўдзельнічаюць у зборы сродкаў у фонды міру і салідарнасці. Напрыклад, студэнты Беларускага політэхнічнага інстытута пералічылі за мінулы год 16 тысяч рублёў. Лаўрэат прэміі ЛКСМБ вакальна-інструментальны ансамбль «Песняры» даў канцэрт палітычнай песні, ўвесь збор ад якога — больш за 8 тысяч рублёў — пайшоў у фонд міру, як і прэміі іншых камсамольскіх лаўрэатаў 1976 года — паэта Рыгора Барадуліна і кампазітара Генрыхы Вагнера.

Далейшае развіццё атрымала кампанія «Савецкая моладзь — юнаму пакаленню Е'етнама». Цяпер, калі гэта краіна ўзімаецца з руін, панаваму праўляецца салідарнасць беларускай моладзі са сваімі в'етнамскімі равеснікамі.
[Заканчэнне на 6-й стар.]

Неотъемлемая черта коммунистов

Пролетарский интернационализм «устарел», он «не имеет будущего» — в этом пытаются убедить мир все те, кто подобно французской «Монде», провозгласившей «закат интернационализма», хотел бы выдать естественное изменение форм, в которых осуществляется пролетарская солидарность, за угасание самой солидарности.

ФОРМА, НО НЕ СУЩНОСТИ

Да, пролетарский интернационализм сегодня во многом отличается от своего предшественника 20-х и даже 50-х годов. В нынешних газетах не прочтешь такого, например, сообщения, какое опубликовала «Санди пикториал» 9 мая 1926 года. «Всесоюзный центральный совет профессиональных союзов перевел 2 миллиона рублей Генеральному совету Британского конгресса тред-юнионов. Это уже второй взнос из добровольно собранного фонда». Заметка называется «Денежный дар Советов». Время ее опубликования — это время всеобщей стачки в Великобритании, которую газета «Санди телеграф» назвала тогда «самым внушительным проявлением солидарности рабочего класса».

С тех пор многое стало иным. Менялся мир — изменялась внутринациональная и международная ситуация, в которой действуют коммунисты.

Действие объективных факторов продиктовало необходимость определенных перемен, отказа от тех организационных форм интернационального единства коммунистического движения, которые были некогда эффективны. Во времена Коминтерна, например, естественными формами такого рода были централизованное руководство, уставная дисциплина. Коммунистическое движение росло — и на определенном этапе необходимость в том и другом отпала. Эта историческая закономерность «оспаривается» сегодня «справа» и «слева» — всеми, кто принципиально не согласен с марксизмом-ленинизмом или не понимает его сути.

Антикоммунисты «слева» подают отказ коммунистического движения от прежних форм как отказ от пролетарской солидарности как таковой.

Антикоммунисты «справа» защиту коммунистами принципа пролетарского интернационализма снова и снова пытаются представить как попытку «вернуться назад», создать в международном коммунистическом движении некий «директивный центр». В таком именно духе комментировал, например, в «Фигаро» итоги Берлинской конференции коммунистических и рабочих партий Европы французский социолог Раймон Арон.

Отказ от солидарности! — Ни в коем случае. Интернационализм — один из главных принципов марксизма-ленинизма, неотъемлемая черта коммунистов, мощное оружие в их борьбе за социальный прогресс. Напомню, в своем Итоговом документе Берлинская кон-

ференция компартий Европы заявила, что ее участники «будут развивать свое интернационалистское товарищеское добровольное сотрудничество и солидарность... при строгом соблюдении равноправия и суверенной независимости каждой партии, невмешательства во внутренние дела, уважения свободы выбора различных путей в борьбе за прогрессивные общественные преобразования и за социализм».

Возврат к прежним формам! — Но в этом нет нужды. Ясно и однозначно Берлинская конференция заявила о том, что коммунистическому движению сегодня нет надобности в каком-то «директивном центре».

Наряду с этим конференция вновь подтвердила тот неоспоримый факт, что в коммунистическом движении нет «вышестоящих» и «нижестоящих» партий, что ни один из его национальных отрядов не претендует на какое-то исключительное положение. Все коммунистические партии равны и ответственны только перед рабочим классом и трудящимися массами своих стран. Интернациональная солидарность коммунистов основана не на директиве, не на корысти, не на «преимуществах» отдельных партий, а на общности убеждений, на органическом сочетании национальных и международных интересов пролетариата.

ПРОЛЕТАРСКАЯ СОЛИДАРНОСТЬ: 70-е ГОДЫ

Проблема пролетарского интернационализма, революционной солидарности прямо связана с вопросом о единстве международного коммунистического движения, но, естественно, не сводится к нему одному. Задачей пролетарского интернационализма сегодня является задача объединения всех прогрессивных демократических сил, создания как в национальном, так и в международном масштабе антимонаполистических и демократических коалиций.

Отношения пролетарской солидарности охватывают ныне не только рабочий класс разных стран, но и трудящихся других социальных слоев, определяют характер взаимосвязей не только коммунистических и рабочих партий, но и государств и народов, объединенных в социалистическом содружестве.

Образование мировой системы социализма углубило и расширило формы и содержание пролетарской солидарности рабочего класса. Возникла и окрепла новая ее форма — **социалистический интернационализм**. Это качественно новый этап жизнедеятельности пролетарского интернационализма, включающий в себя не только международное единство рабочего класса и его партий, но и всестороннюю солидарность народов, государств, правительств социалистических стран. Соли-

дарность во всех сферах их отношений, базирующихся на братском сотрудничестве. Такие отношения невозможны за пределами социалистической системы. Их может вызвать к жизни только новый общественный строй. Имея свои особые черты, социалистическая солидарность вместе с тем неотделима от пролетарского интернационализма в целом, является его органической частью, его продолжением и развитием.

Сфера действия идей пролетарской солидарности расширилась ныне до всемирных масштабов. Идеи эти все более глубоко влияют на общественное развитие народов Азии, Африки и Латинской Америки. Одно из главных направлений этого влияния — расширение взаимосвязей недавно освободившихся народов с социалистическими странами, международным рабочим и коммунистическим движением. Такие взаимосвязи в огромной мере содействуют достижению развивающимися странами полной независимости, освобождению от пут империализма и неокOLONиализма. Именно сила социалистической солидарности явилась одним из решающих факторов побед патриотов Лаоса, Кампучии, Анголы и других стран, отражавших империалистическую агрессию.

Страны социализма, мировое коммунистическое движение никогда не скрывали, что оказывают **поддержку национально-освободительному движению**. Эта поддержка, однако, не имеет ничего общего с «экспортом революции». Коммунисты считали и считают, что развертывание революции — внутреннее дело каждого народа. Революцию нельзя импортировать или вызвать искусственными мерами. Но каждый народ, поднявшийся на борьбу за свободу, вправе рассчитывать на поддержку международного революционного движения, всех прогрессивных сил. И оказывая такую поддержку, страны социализма, коммунистические партии выполняют свой интернациональный долг.

К лучшим традициям коммунистического движения можно отнести, бесспорно, **солидарность в борьбе с фашизмом**. О том, насколько действительна в наши дни сила солидарности, можно судить по многим примерам. Наиболее яркий из них — освобождение из застенков чилийской хунты Луиса Корвалана. Борьба за его освобождение превратилась в мощное движение, перешагнувшее политические и географические границы. «Ваше освобождение — свидетельство тех огромных возможностей, которыми располагают коммунистическое движение, силы демократии и прогресса, когда они действуют сплоченно», — подчеркнул на встрече с Корваланом Леонид Брежнев.

Юрий ОГАНИСЬЯН,
кандидат исторических наук.
АПН.

ПРЭМ'ЕРА

У ЛЕНИНГРАДЗЕ

Балет «Ціль Уленшпигель», напісаны беларускім кампазітарам Яўгенам Глебавым на матывах раману Шарля дэ Кастэра, пастайлены тэатрамі оперы і балета Мінска, Львова, Чэлябінска. У красавіку адбылася прэм'ера ў Ленінградзе — у Дзяржаўным акадэмічным тэатры імя С. Кірава. Пастаноўка ў новай рэдакцыі ажыццёўлена галоўным балетмайстрам Вялікага тэатра Беларускай ССР, заслужаным дзеянам мастацтва БССР Валяцінам Елізар'евым. Ён жа і аўтар новага лібрэта.

Днямі ў Саюз кампазітараў БССР прыйшло пісьмо з Хельсінкі — ад дырэктара Нацыянальнай оперы Фінляндыі — з просьбай выслаць кліпві і партытуру балета Яўгена Глебава аб Уленшпигелі.

«СПАДЧЫНА»

СПЯШАЕЦЦА

НА БАМ

Ад сталіцы таёжнага края Тынды да Беркакіта праляжа песенны маршрут віцебскага вакальна-інструментальнага ансамбля «Спадчына». Калектыў адправіцца на гастролі да будаўнікоў БАМа. Самадзейныя артысты выступаць і ў пасёлку Залацінка, дзе працую атрад беларускіх камсамольцаў.

Аснову рэпертуару ансамбля складаюць беларускія народныя песні і творы савецкіх кампазітараў. Спецыяльна да гэтай паездкі падрыхтавана песня Ю. Антонава «Магістраль».

У ансамблі спяваюць рабочыя віцебскіх прадпрыемстваў, педагогі і студэнты. Ён лаўрэат Усесаюзнага фестывалю самадзейнай мастацкай творчасці працоўных.

ФЕСТИВАЛЬ

У ДНЕПРАПЯТРОЎСКУ

У Днепрапятроўску адбылося ўрачыстае адкрыццё фестывалю беларускіх фільмаў, прысвечанага 60-годдзю Вялікага Кастрычніка. На сустрэчу з украінскімі глядачамі прыбылі сакратар Саюза кінематаграфістаў БССР В. Турай, заслужаны артыст РСФСР А. Рамашын, рэжысёр В. Рубінчык, кінаактрысы С. Міхалькова, С. Сухавей і іншыя. На фестывалі дэманструюцца новыя мастацкія і хранікальна-дакументальныя фільмы беларускіх кінематаграфістаў.

«САЛІДАРНАСЦЬ—ГЭТА ХЛЕБ І ВАДА...»

[Заканчэнне.

Пачатак на 5-й стар.]

камі. Камсамольцы працоўных калектываў узялі шэфства над вышукам і пастаўкай абсталявання для СРВ. Грошы, заробленыя вучнямі і студэнтамі на суботніках і нядзельніках. Ідуць на будаўніцтва Ханойскага палаца піянераў і абсталявання вучэбных кабінетаў агульнаадукацыйных школ. Студэнты Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта і Інстытута народнай гаспадаркі такім чынам унеслі на будаўніцтва школы імя нацыянальнага героя Нгуен Ван Чоа больш чым па тысячы рублёў. 104 тысячы рублёў пералічылі на збудаванне Палаца піянераў у Ханой ўдзельнікі рэспубліканскага будаўнічага атрада. Звыш 2,5 тысячы дзіцячых цацак паслалі ў Ханой піянеры Цэнтральнага раёна Мінска.

«Моладзь свету, ваша салідарнасць — гэта хлеб і вада, у якіх так мае патрэбу мая радзіма!» Гэтыя словы са звароту вялікага чылійскага паэта Пабло Неруды гораца ўспрынялі нашы юнакі і дзяўчаты. У сапраўдную дэманстрацыйную пратэсту суп-

раць зверстваў фашысцкай хунты ператварыўся мітынг у Мінскім медінстытуце, на якім выступіў чылійскі студэнт Гальэгільяс Карлас. Вучні сярэдняй школы № 1 горада Шумліна правялі вечар, прысвечаны творчасці паэта-антыфашыста Пабло Неруды. Широка адзначалася ў рэспубліцы тыдзень салідарнасці з патрыётамі Чылі 4—11 верасня 1976 года. Толькі на Мінскім вытворчатаэхнічным аб'яднанні «Гарызонт» у мітынг удзельнічала больш за 1 000 рабочых і інжынерна-тэхнічных работнікаў. Камсамольска-маладзёжныя калектывы вытворчатаэхнічнага аб'яднання «Інтэграл» уключыў у свой састаў Генеральнага сакратара Камуністычнай партыі Чылі Луіса Карвалана. Кожны месяц на яго імя запаўняецца нарад, а зарплата пералічваецца ў фонд міру.

Яшчэ да фашысцкага перавароту ў Чылі ўстанавілі перапіску з таварышам Карваланам члены Клуба інтэрнацыянальнай дружбы Мар'інагорскай сярэдняй школы № 3. Школьнікі беражліва захоўваюць пісьмо, у якім Луіс Карвалан расказвае

юным беларусам пра тое, як камуністы Чылі адзначалі 100-годдзе з дня нараджэння У. І. Леніна. І калі таварыша Карвалана кінулі ў застенкі фашысцкай хунты, хлопчыкі і дзяўчынкі з Мар'інай Горкі праводзілі мітынгі салідарнасці, сходы пратэсту, вялі перапіску з яго дочкамі Вівіянай і Вікторыяй, Генеральным сакратаром ЦК камсамола Чылі Гладзіс Марын. З радасцю ўспрынялі дзеці вестку пра вызваленне Луіса Карвалана. І ў той жа дзень накіраваў яму цёплае пісьмо і пасвед-

чанне аб выбранні яго ганаровым членам савета школьнага ленінскага музея.

Акцыі салідарнасці юнакоў і дзяўчат Беларусі з народамі і моладдзю, якія змагаюцца супраць імперыялізму, неакаланіялізму, расізму, за нацыянальную незалежнасць праводзяцца ў неразрывнай сувязі з падрыхтоўкай да XI Сусветнага фестывалю моладзі і студэнтаў. Міжнародны форум у Гавае збярэ самых актыўных і паслядоўных барацьбітоў за мір, бяспеку, паглыбленне працэсу разрадка, за раззбраенне.

Варта адзначыць, што ў апошнія гады істотна павялічыліся кантакты беларускай моладзі з брацкімі саюзамі сацыялістычных краін. Сярод найбольш значных мерапрыемстваў мінулага года можна вылучыць гастролі вакальна-інструментальных ансамбляў «Песняры» (у СФРЮ) і «Верасы» (у Бугарыі), сумесны турнір тэнісістаў Маргелёўскай вобласці і Габраўскай акругі на прыз юнага балгарскага партызана М. Палазува, удзел дэлегацыі з Віцебска ў святкаванні з выпадку прысваення

дзюм школам ГДР імен Герояў Савецкага Саюза Міная Шмырова і Зіны Партновай, сумесны семінар першых сакратароў гарномаў, райкомаў камсамола Віцебскай вобласці і Саюза свабоднай нямецкай моладзі акругі Франкфурт-на-Одэры, удзел мінчан у падрыхтоўцы выстаўкі «майстроў заўтрашняга дня» ў Патсдамскай акрузе ГДР, сімпозіуму дружбы савецкай і польскай моладзі, абмен спартыўнымі камандамі і студэнтамі будаўнічымі атрадамі паміж Гомельскай і Паўднёва-Чэшскай абласцямі.

Сустрэчы, гарачыя дыскусіі, сумесная праца і адпачынак дапамагаюць юнакам і дзяўчатам розных краін лепш зразумець сябе і сяброў, вучаць актыўна змагацца з праціўнікамі сацыяльнага прагрэсу і мірнага суіснавання народаў. І маладое пакаленне Краіны Саветаў, якое нарадзілася і вырастае ў пасляваенныя гады, пад мірным небам, ва ўмовах добра развічлівасці і шчырай увагі ўсяго грамадства, ідзе ў першых радах змагароў за міжнароднае супрацоўніцтва сацыялізм.

250 КАНЦЭРТАЎ І СУСТРЭЧ

СЭРЦА
ШЧОДРАЕ,
ЯК НІВА

Вуліцы гарадоў і сёл рэспублікі наярэдадні Першамая ўпрыгожылі яркія плакаты, рэкламныя стужкі і афішы з эмблемай свята мастацтваў народаў СССР, прысвечанага 60-годдзю Вялікага Кастрычніка. — Амаль на сарака сцэнічных пляцоўках адначасова 19 красавіка ўзнялася заслона гэтага вялікага свята музыкі, — паведаміў карэспандэнт БЭЛТА намеснік міністра культуры БССР С. Пятровіч. — Яго маршруты праляглі праз усе вобласці рэспублікі. Гасцямі рабочых і кал-

гаснікаў, вучняў і студэнтаў, творчай інтэлігенцыі сталі вядомыя майстры з РСФСР, Украіны, рэспублік Савецкай Прыбалтыкі, Закаўказзя і Сярэдняй Азіі, лепшыя беларускія калектывы і выканаўцы. Акрамя выступленняў у канцэртах, яны прынялі ўдзел у творчых сустрэчах і тэматычных вечарах.

Для ўдзелу ў свяце ў Беларусь былі запрошаны Маскоўскі камерны аркестр, Разанскі рускі народны хор, заслужаны ансамбль танца Дагестанскай

АССР «Лезгінка», Эстонскі ансамбль старадаўняй музыкі. Аматыры эстрады сустракаліся з ленинградскай «Лірай», маскоўскімі «Акварэліямі» і іншымі вакальна-інструментальнымі ансамблямі.

Сярод салістаў — удзельніцаў дэкады — народныя артысты Савецкага Саюза І. Пятроў, Л. Іманаў, А. Макрэнка і Н. Амбразаўцітэ, іншыя вядомыя спевакі і музыканты.

250 канцэртаў і творчых сустрэч адбылося ў дні гэтага свята дружбы і мастацтва.

НА ЗДЫМКАХ: на адкрыцці свята мастацтваў народаў СССР у Беларускай дзяржаўнай філармоніі выконвалася кантата Д. Смольскага; у канцэрте прыняў удзел спявак з Масквы Віталь ГРАМАДСКІ; выступае вакальна-інструментальны ансамбль «Песняры»; сустрэліся артысты Дзяржаўнага ансамбля танца Дагестана «Лезгінка» з удзельнікамі самадзейнага народнага хору Гомельскага вытворчага аб'яднання «Праца».

Фота В. ВІТЧАНКІ
і І. ЮДАША.

Уздзеншычына... Край салаўіных гаёў і шырокай роўнядзі палеткаў, шумлівых бароў і ціхіх рэк. Тут ад матчынай песні ўзяла свой пачатак творчасць Пятра Глебкі і Паўлюка Труса, Кандрата Крапівы і Антона Бялевіча. Зямля гэтая—радіма і Кастуся Шавеля, бухгалтара мясцовага калгаса, чалавека ня простага жыццёвага лёсу, але шчырага, таленавітага.

Нарадзіўся К. Шавель у вёсцы Кухцічы 64 гады назад. Першыя вершы яго з'явіліся ў друку яшчэ ў 1925 годзе. Спачатку ў газеце «Беларуская вёска», потым у іншых газетах і часопісах. Малады паэт вучыўся ў Мінскім педтэхнікуме, затым у педагагічным інстытуце. Пазней была Вялікая Айчынная вайна, праца на Поўначы. І толькі ў 1956 годзе вярнуўся ён у родныя мясціны і зноўку акнуўся ў звыклую для яго сялянскую працу, адчуў хараство квітнеючай зямлі.

Позна вечарам, прыходзячы з работы, Кастусь Міхайлавіч падоўгу заседжаўся над аркушамі паперы. У душы абуджаліся думкі, нараджаліся творы, светлыя, як ранкі, ціхія, як вясковыя надвечоркі, і добрыя, як сэрца ў чалавека, што пісаў вось такія працуды радкі:

Капі іду ля нівы ячмянёвай,
Спыняюся пры жыцце ці аўсе,
Мне пошум іх заўсёды здасца
новай
І даражэйшай музыкай за ўсе.
Яшчэ ў сваім юнацтве, хлопце
русы,
Увесь я трапіў да яе ў палон.
Сялянскі сын, над роднай
рэчкай Вусай,
Араў тут, засяваў я і палоў.

Верш так і называецца «Музыка нівы». І напісаны ён проста, але шчыра. Ды і ўся творчасць К. Шавеля — прадаўжэнне народных традыцый у паэзіі. Ён не церпіць фармальна-пошукаў, ён амаль поўнасьцю адмаўляе эксперыментатарства і піша так, бы спяваецца перад блізкімі сябрамі. Вершы яго сцішана-задумныя, чыстыя, лірычныя. Яны і склалі змест першай кнігі паэта «Мой кут салаўіны». Яна была выпушчана выдавецтвам «Беларусь» у 1967 годзе.

А нядаўна выдавецтва «Мастацкая літаратура» выпусціла другі зборнік К. Шавеля «Музыка нівы». Тэмы большасці твораў, змешчаных у ім, маюць непасрэднае дачыненне да вёскі. Паэт апявае хараство наднёманскіх краядаў, ён услаўляе чалавека—працаўніка, і сейбіта—каваля, трактарыста, ён паказвае новую вёску, што жыве заможна і хораша і ў той жа час захавала сваю першародную чысціню і вынасць.

У адным са сваіх вершаў К. Шавель піша: «Дабро і хараство ў адно зліліся ў душы тваёй, САПРАУДНЫ чалавек». Сказана гэта, безумоўна, пра іншых людзей, а быццам тычыцца самога аўтара, чалавека, улюбёнага ў зямлю, чалавека, які ўмее гэту любоў перадаваць іншым.

Паэтычная муза К. Шавеля простая, але вельмі доверлівая да свету і людзей. Не выпадкова крытык Рыгор Бярознін, які адрэдагаваў гэты зборнік, сказаў у прадмове: «...голос Шавеля чысты і шчыры, і гэты голас, які апявае родную зямлю і родных людзей на зямлі, дойдзе да многіх і, што вельмі важна, да тых, хто не лічыць сябе пастаянным чытачом паэзіі».

З гэтым меркаваннем застаецца толькі пагадзіцца.

П. ГАРНОСЬКА.

Алесь МАРЦІНОВІЧ.

ЗЛІЛІСЯ

Ў ПЕСНІ ГАЛАСЫ

Неяк — а было гэта ў 1927 годзе — вясковы вяселун Іван Тарасевіч прапанаваў дзяўчатам і хлопцам:

— Давай, зборомся на вачоркі, паспяваем разам.

Сабраліся. Прыйшлі браты Рыгор, Серафім і Мікалай Шайбакі, Рыгор Жук, Зіна Шэўка, Марыя Смалынка — адразу трыццаць чалавек. Лёгка сказаць: «Паспяваем разам». Каб паасобку дзяўчаты ці хлопцы — так звячла, натуральна. А тут, чаго добрага, не атрымаецца. Тапталіся, паглядзілі адзін на другога: «Ну, хто пачне?»

— Эх! — выскачыў на сярэдзіну хаты Іван Тарасевіч, махнуў галавой гарманісту:

Кацілася чорна галка
На бару, па бару,
А за ёю ясны сокал
Паблізу, паблізу!
— Пастой, чорна галка,
Ты мая, ты мая! —

зліліся ў прыпеве хлапечыя і дзявочыя галасы. Гарзлівая і лірычная песня, здавалася, вылятала з маладых сэрцаў — чыстых, добрых, апантаных марамі аб шчасці. Настаў той момант, калі ў спевакоў набягаюць на вочы слязінкі. Чаму — яны самі не растлумачаць. Можна ад нечаканага суладдзя думак, пацудзіў і галасоў, а магчыма, спевакам адкрыўся новы, нейкі патаемны сэнс песні.

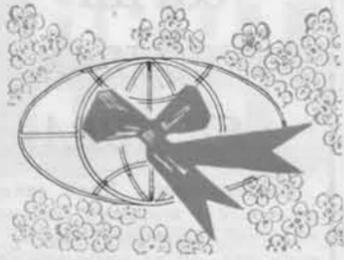
З таго часу збіраліся што-вечар у якой-небудзь хаце, спявалі вядомыя ўжо народныя песні. Але там, дзе сыходзіцца ў гурт людзі, размова абавязкова заходзіць аб жыцці. А яно не салодкае было пры панскай уладзе. Ад размоў хутка перайшлі да спраў. Браты Шайбакі, Рыгор Жук пачалі актыўную падпольную работу. Яны распаўсюджвалі ў народзе забароненую літаратуру, расказ-

валі адпавяскоўцам аб жыцці ў Савецкай Беларусі, «даставалі» для хору новыя песні. То былі песні рэвалюцый, свабоды. Вядома, з такім рэпертуарам адкрыта не выступіш. Але ўхітраліся запольскія артысты ў кожным канцэрте (яны выступалі і ў суседніх вёсках) выканаць адну-дзве песні, якія звалі да барацьбы з прыгнятальнікамі.

Так было да 1939 года.

Паўстагоддзя прайшло з тых памятных вачорак. Многіх з першых удзельнікаў хору даўно ўжо няма ў жыццях. На іх месца прыйшлі маладыя. Але разам з новымі спевакамі кожны раз на сцэну выходзіць і ветэраны — Іосіф Моніч, Іван Тарасевіч, Аўгіння Бязмен, Мікалай Бар'яш. Глядзіш, бывае, на іх і заўважаеш — маладзёнец, калі спяваюць. Здаецца, маршчыны згладжваюцца на твары, галасы робяцца званчэйшымі і вочы блішчаць, як на тых даўніх вачорках.

Многае змянілася за гэтыя гады, іншым стала жыццё — іншыя і песні. Аб шчаслівай сваёй долі, аб радаснай працы, аб міры спяваюць сёння запольскія артысты. У іх рэпертуары — звыш 300

Я — ВАМ ПІШУ...

Колькі разоў гэтымі ці падобнымі словамі я пачынала пісьмы да сяброў і блізкіх, каб расказаць ім потым пра свае сямейныя навіны, падзяліцца роздумам пра новыя кнігі ці спектаклі, дамовіцца наконт меснага адпачынку! Кінуты ў паштовую скрынку канверт з маркай больш не турбаваў мяне. Давайце і мы пойдзем ўслед за пісьмом.

Напісанае ў іншы горад ці краіну кінем у сінюю скрынку, для Мінска — у чырвоную. Тройчы ў дзень да іх пад'едзе машына з надпісам «Сувязь» і адвезе пісьмы на паштамт.

Вось ён, у самым пачатку Ленінскага праспекта. На франтоне будынка — вялікі гадзіннік, па якім можна вызначыць час у любым месцы планеты. Тут гараджане і госці сталіцы назначаюць спатканні, чытаюць атрыманыя «да запатрабавання» пісьмы, пішуць адказы... А на другім паверсе паштовага работнікі апрацоўваюць атрыманую карэспандэнцыю.

У перадсвяточныя і святочныя дні гэты паток узрастае

амаль у 10 разоў, і каб ён не захліснуў работнікаў сувязі, каб не чакалі адрасаты, загадзя для сарціроўкі карэспандэнцыі сюды запрашаюць школьнікаў, студэнтаў. Дарагая лыжка к абеду...

Вось на сартавальным участку прыцягвае ўвагу невялікі стэнд. Каліграфічным почыркам выведзена: «Галоўгаз БССР пераехаў з вул. Рэвалюцыйнай на вул. Савецкую, 9...», «Пры заводзе ЭВМ арганізаваны філіялы...», «Вул. Турнірная перайменавана ў вул. І. Мележа...» І ўдакладняецца нумар паштовага аддзялення, якое павінна абслугоўваць новую школу ці ўстанову, мікрараён. Яшчэ больш турбот у міжнароднага аддзела. Чакаецца адкрыццё новага авіярэйс, і замежныя філатэлісты засыпаюць пісьмамі, часам з выдуманымі адрасамі, каб атрымаць мінскі штэмпель на канверце. Пасля буйных спартыўных перамог нашых спартсменаў ім нярэдка прыходзяць пісьмы з адным толькі прозвішчам на канверце.

А вось у тэхнічнай групе «Анега» — тут займаюцца апрацоўкай грашовых пераводаў — амаль не ведаюць сваіх кліентаў. Уся інфармацыя — на перфастужках. «Але я магу назваць вам лічбы за мінулы год, — суцяшае мяне інжынер-тэхнолаг Ірына Гаршкова. — Мінчане адправілі больш за мільён пераводаў, а атрымалі — удвая больш...»

Усё, што я пішу вам, паважаныя чытачы, пра паштамт і яго аддзелы, не міне рук цяпер знаёмых мне супрацоўнікаў гэтай установы. Бо разам з іншымі газетамі і часопісамі сюды дастаўляецца і «Голас Радзімы».

В. СЕРГІЕУСКАЯ.

НА ЗДЫМКАХ: мінскі паштамт; у гэтай зале атрымліваюць і пішуць пісьмы, адпраўляюць тэлеграмы, грашовыя пераводы; пошта міжнароднага аддзела; кантралёр-аператар Яніна ВЯРЦІНСКАЯ.

Фота Я. КАЗЮЛІ.

БЭЗАВЫ РАЗЛІЎ

У маі ў Цэнтральным батанічным садзе АН БССР зацвілі 170 гатункаў бэзу айчынай і замежнай селекцыі. Аб разнастайнасці беларускіх гатункаў гавораць назвы: «мінчанка», «партызанка», «Марат Казей», «Вера Харужая», «Канстанцін Заслонаў», «капітан Гастэла», «кабаронцам Брэста»... Многія з іх ужо даўно ўпрыгожваюць скверы і палісаднікі. Але іншыя яшчэ не маюць «пашпарта». Раней расліну трэба добра вывучыць, выпрабаваць, ацаніць і толькі потым занесці ў дзяржаўную гатунковую кнігу кветкавых і дэкарэтыўных культур. Вось тут, у батанічным садзе, ім і наладжваюць «экзамен».

І не толькі тут. Зрэзаныя цвітучыя галінкі бэзу адпраўляюць на ўсесаюзны агляд — на ВДНГ СССР. Беларускі бэз у зрэзе заўсёды атрымлівае высокі бал, хоць яго падарожжа ў сталіцу займае цэлы дзень. Як жа ўдаецца захаваць гронкі свежымі і прыгожымі?

Сакрэт просты, але работнікі батанічнага саду адшукалі яго не адразу. Галінкі трэба зрэзаць на зольку, апырсаць вадой і паставіць у халодны склеп. Затым месца зрэзу акупаюць у разгарты парафін і закрываюць букет цэлафанавай плёнкай.

Ёсць у новых гатункаў беларускай селекцыі і такая вартасць: да позняй восені іх кусты стаяць зялёнымі. Да таго ж не патрабуюць падкормкі, не баяцца маразоў.

Праца селекцыянераў вельмі змяніла звычайны бэз. Ён падрос да пяці — шасці метраў, а кветкі сталі больш буйнымі, набылі самыя разнастайныя адценні. Беласнежная «лебядзятка», лілова-пурпурная «Паўлінка» і іншыя навінкі парадуюць гэтай вясной жыхароў Гомеля і Брэста, Светлагорска і Наваполацка. Упрыгожаць школьныя двары, сядзібы калгасаў і саўгасаў. Прыгожым будзе бэзавы разліў!

Л. КОЗЫРАВА.

ПОРІ

ТУРНИРЫ, ПЕРАМОГІ

Алімпійскі чэмпіён мінчанін Віктар Сідзяк стаў пераможцам вялікага міжнароднага турніра па фехтаванні на шаблях і ў трэці раз заваяваў ганаровы прыз «Кубак Венгры».

Спаборніцтвы на Кубак СССР па грэблі на байдарках і каное завяршыліся ў Жытоміры. Паспяхова выступілі на гэтай рэгаце беларускія спартсмены Уладзімір Вераб'еў і Мікалай Астапковіч. Яны сталі ўладальнікамі ганаровага трафея на дыстанцыях 500 і 1 000 метраў. Гомельская спартсменка Н. Дорах разам з Н. Калашнікавай з Вільнюса занялі ганаровае месца на байдарцы-двойцы на 500-метровай дыстанцыі. Сярэбраную ўзнагароду ўручылі мінчаніну Н. Сцепаненку, які заняў другое месца на дыстанцыі 1 000 метраў.

На чэмпіянаце краіны па гімнастыцы ў Вільнюсе вызначыліся пераможцы ў камандных спаборніцтвах.

Гумар

Вядомы комік зайшоў некалькі з маладзенькай дзяўчынай у шыкоўны рэстаран. Толькі яны ўселіся за стол, як каля іх прайшоў афіцыянт, несучы шашлык на шампурах. Дзяўчына, якая ніколі не бачыла гэтай экзатычнай для Францыі стравы, ўсклікнула:

— Што гэта?
— Нічога асаблівага, — спакойна адказаў яе спадарожнік, — гэта ўсё, што засталася ад кліента, які даў вельмі маленькія чашы.

— Скажыце, чаму ў маім нумары на акне два рады сетак?

— Для таго, каб вы маглі спакойна спаць пры адчыненым

акне. Дробная сетка прызначана для таго, каб сюды не маглі трапіць камары, а буйнейшая сетка не прапусціць мух.

Дзюпон расказвае аб сваім начальніку:

— Вы не ўяўляеце сабе, як старанна ён вывучае ўсе факты, перш чым прыняць рашэнне. Зной і зной ён узважае ўсе «за» і «супраць» і толькі пасля гэтага падкідае манетку, каб рашыць, як быць.

— Я чуў, Дзюп, што ты выдаеш дачку за сына суседа, з якім ты некалькі гадоў не размаўляеш.

— Так. Гэта адзіны спосаб адпомсціць яму.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС:

МІНСК-ГСП, ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 44.
ТЭЛЕФОНЫ: 33-07-82, 33-02-80, 33-03-15, 33-01-97.

Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КП Беларусі. Зак. 729